

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

PISA 2025 Nihai Uygulama Bilgilendirme Çalıştayı - Antalya

Hazırlayan: ÖDSGM-PISA Ulusal Merkez

13.01.2025

- PISA'nın Genel Özellikleri
- PISA 2022 Sonuçları

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı - PISA

Ekonomik
İşbirliği ve
Kalkınma
Teşkilatı
OECD

Üç yıllık
döngüler

Matematik
Fen
Okuma
Becerileri
Yenilikçi Alan

15 yaş
grubu
öğrenciler

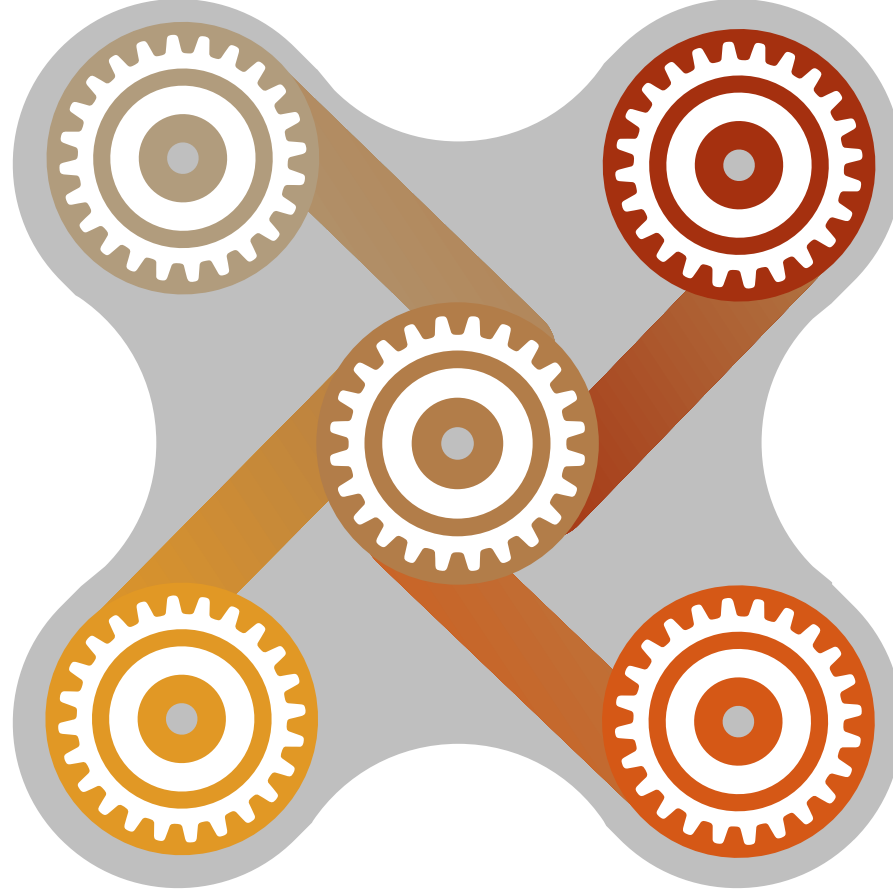
Amaç

PISA araştırması, zorunlu eğitimi bitiren öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve becerileri günlük yaşam durumlarında kullanabilme becerisini ölçmeyi hedeflemektedir.

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı - PISA

Yarışma veya sınav **değil**, bir durum belirleme araştırmasıdır.

Ülkelerin uluslararası düzeyde kaliteli insan gücü açısından konumunu belirler.

Öğrencilerin öğrendiklerini kullanarak bilinmeyen durumlarda çıkarım yapma ve edindikleri bilgileri okul içerisinde ve okul dışı durumlarda kullanma becerilerini de araştırmaktadır.

Bireysel olarak öğrencilerin veya okulların değil, ülkelerin eğitim sistemlerinin durumunu ortaya koymaktadır.

PISA'NIN POLİTİKA BELİRLEYİCİ ÖZELLİĞİ

Birleşmiş Milletler

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

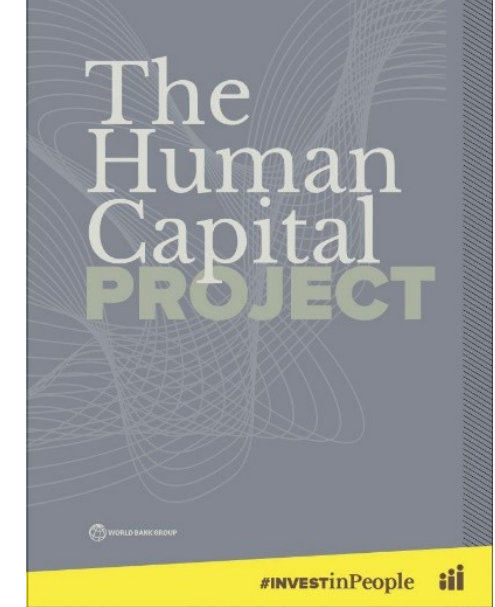
Birleşmiş Milletler

İnsani Gelişme Endeksi

Dünya Bankası

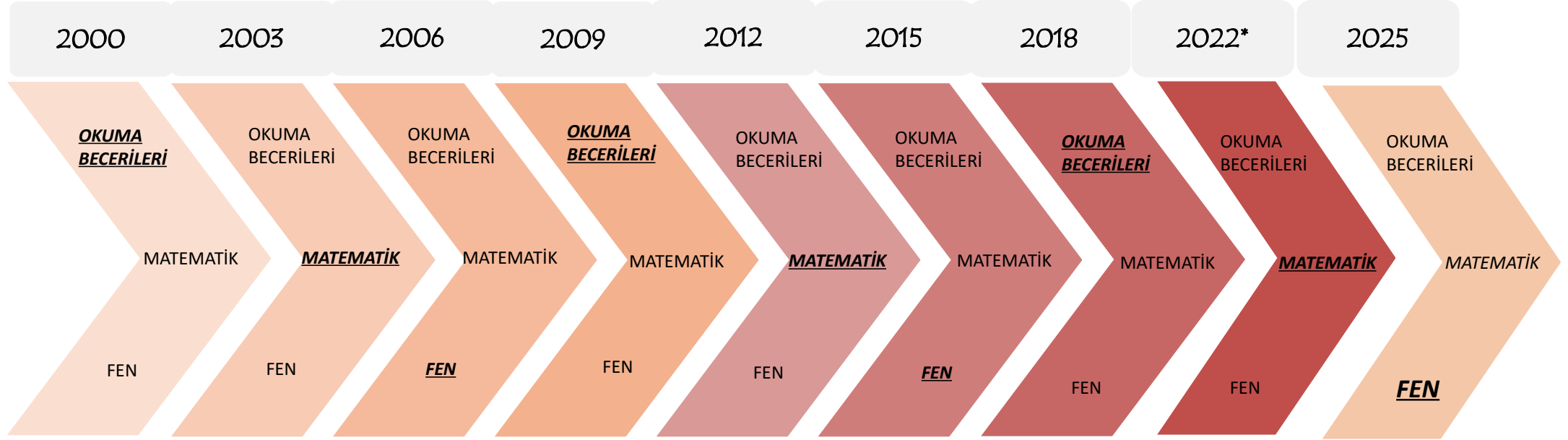
İnsan Sermayesi Endeksi

Dünya Ekonomik Forumu

Küresel Rekabetçilik Endeksi

PISA DÖNGÜLERİ

* 2021 yılında yapılması planlanan PISA uygulaması, COVID-19'dan dolayı 1 yıl ertelenerek 2022 yılında gerçekleştirilmiştir.

PISA UYGULAMA MATERYALLERİ

- *Matematik okur.
- *Fen okuryazarlığı
- *Okuma becerileri
- **Yenilikçi alan
(Dijital Dünyada
Öğrenme)*

Başarı Testleri

Kendisi, ailesi ve evi, okuldaki fen öğrenimi, kendisi hakkındaki düşünceleri, okulu hakkındaki düşünceleri, okul programı ve öğrenme süreleri

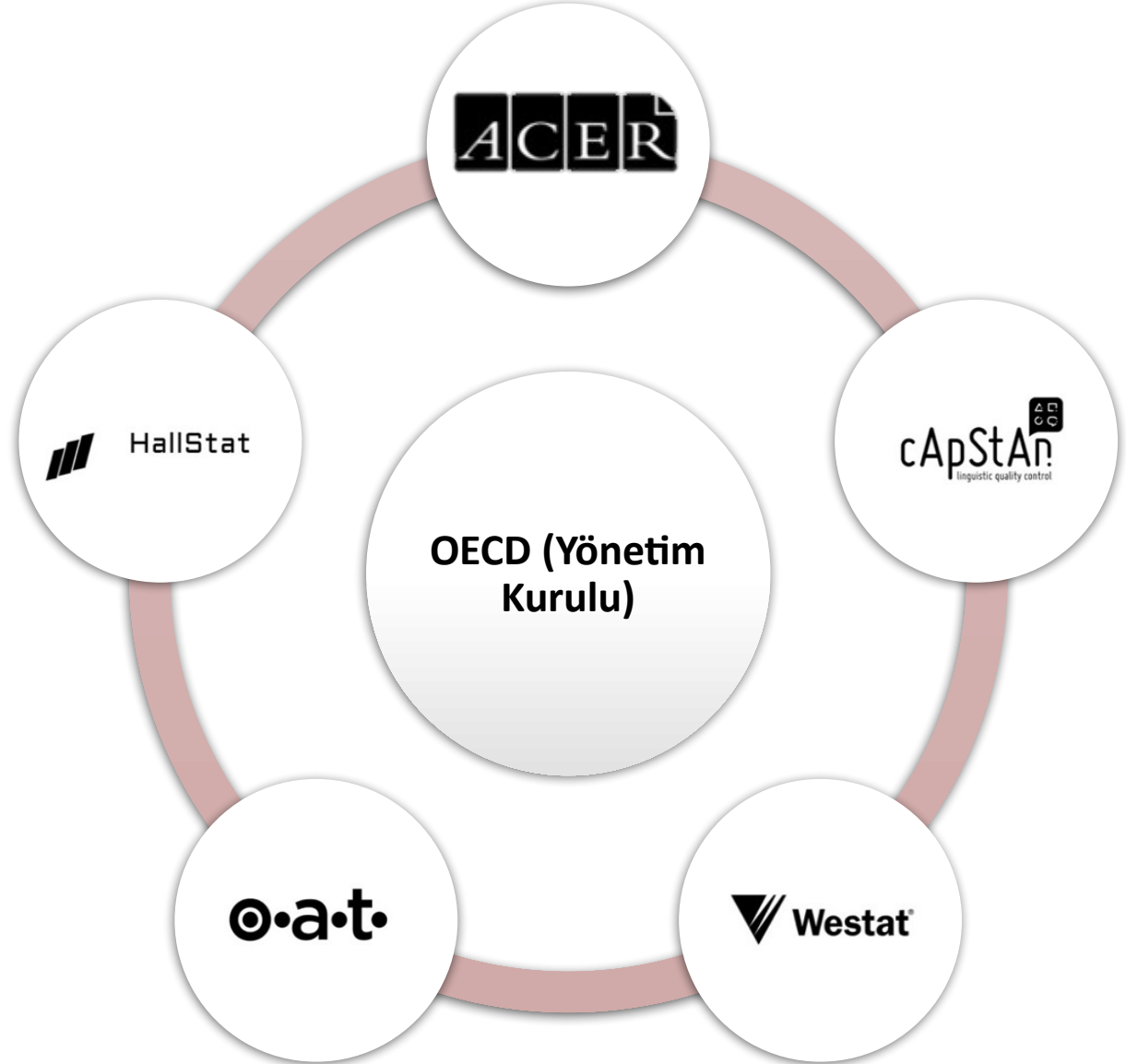
Öğrenci Anketi

Okulun altyapısı, okul yönetimi, eğitim kadrosu, ölçme ve değerlendirme uygulamaları, hedef kitle, okul iklimi

Okul Anketi

YÜRÜTEN KURULUŞLAR

örneklem
testdeseni
gözlem
anket
testgeliştirme
kılavuz
çeviri
vazilim
adaptasyon
değerlendirme
geliştirme

KULLANILAN SORU TÜRLERİ

Sorular, değerlendirme ünitelerinden (senaryolardan) oluşmaktadır.

YAMAÇ YÜZEYİ ARAŞTIRMASI
Verilerin Toplanması

Öğrenciler, resimde görüldüğü gibi, aşağıdaki her üç aletten ikişerli olarak yamaçlara yerleştirdiler.

- **Güneş ışınımı algılayıcısı:** her bir metrekareye düşen güneş ışığı miktarını megaJul cinsinden ölçer (MJ/m^2)
- **Toprak nemi algılayıcısı:** birim hacimdeki topraktaki su miktarını yüzde cinsinden ölçer
- **Yağış ölçer:** yağış miktarını milimetre (mm) cinsinden ölçer

KULLANILAN SORU TÜRLERİ

- Çoktan seçmeli sorular
- Cümle tamamlama
- Tablo doldurma
- Açık uçlu sorular
- Sürükle – bırak soruları
- Simülasyon soruları

Sıcak Havada Koşmak

Soru 1 / 5

► Simülasyon Nasıl Çalışır

Aşağıdaki bilgilere dayanarak veri toplamak için simülasyonu başlatınız. Soruyu cevaplamak için açılan menülerden seçim yapınız.

Bir koşucu sıcak ve kuru bir günde (hava sıcaklığı 40°C, havadaki nem oranı 20%) bir saat koşar. Koşucu hiç su içmemektedir.

Bu şartlar altında koştuğunda koşucu hangi sağlık sorunları ile karşılaşır?

Koşucunun karşılaştacağı sağlık sorunu

seçiniz

Bu da bir saatlik koşudan sonra koşucunun

seçiniz anlaşılacaktır.

Yamaç Yüzeyi Araştırması

Soru 1 / 2

Sağdaki "Verilerin Toplanması"ndan yararlanınız. Sorunun cevabını yazınız.

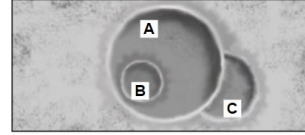
Yamaçlar arasındaki bitki farklılığını araştırırken, öğrenciler her bir yamaca aynı aletten için iki tane yerleştirmişlerdir?

Göktaşı ve Kraterler

Soru 3 / 3

Sağdaki "Göktaşı ve Kraterler"den yararlanınız. Soruyu cevaplamak için sürükle-bırak özelliğini kullanınız.

Aşağıdaki üç krateri dikkate alalım.

Kraterleri, bunların oluşumuna neden olan göktaşının büyüklüğüne göre, en büyüğünden en küçüğüne doğru sıralayınız.

En büyük → En küçük

A	B	C			
---	---	---	--	--	--

Kraterleri, oluşum zamanlarına göre, en eskiden en yeniye doğru sıralayınız.

En eski → En yeni

A	B	C			
---	---	---	--	--	--

Göktaşı ve Kraterler

Soru 1 / 3

Sağdaki "Göktaşı ve Kraterler"den yararlanınız. Soruyu cevaplamak için seçeneklerden birine tıklayınız.

Bir göktaşı Dünya'ya ve atmosferine yaklaştığı zaman hızlanır. Bu hızlanmanın nedeni nedir?

- Göktaşı, Dünya'nın dönüşü tarafından çekilir.
- Göktaşı, Güneş ışığı tarafından itilir.
- Göktaşı, Dünya'nın kütlesi tarafından kendine çekilir.
- Göktaşı, uzay boşluğu tarafından geri itilir.

Hava Sıcaklığı (°C) 20 25 30 35 40

Havadaki Nem Oranı (%) 20 40 60

Su İçilmiş mi Evet Hayır

Hava Sıcaklığı (°C)	Havadaki Nem Oranı (%)	Su İçilmiş mi	Ter Miktarı (Litre)	Su Kaybı (%)	Vücut Sıcaklığı (°C)

Rapa Nui

Soru 3 / 7

Sağdaki "Çöküş Kitabının İncelemesi"nden yararlanınız. Soruyu cevaplamak için tablodaki seçeneklere tıklayınız.

Aşağıda Çöküş Kitabının İncelemesi'nden alınan ifadeler sıralanmıştır. Bu ifadeler nesnel mi yoksa öznel midir? Nesnel ya da Öznel seçeneklerinden birine tıklayınız.

Bu ifadeler nesnel mi, öznel midir?	Nesnel	Öznel
Yazar kitapta, yaptıkları seçimler ve bunların çevre üzerindeki etkisi yüzünden çöken birkaç medeniyeti anlatmıştır.	☐	☐
Kitaptaki en üzücü örneklerden biri Rapa Nui'dir.	☐	☐
Ünlü heykeller olan Moai'leri yontular ve bu devasa Moai'leri adanın etrafındaki farklı yerlere taşımak için var olan doğal kaynakları kullandılar.	☐	☐
Avrupalılar 1722 yılında ilk kez Rapa Nui'ye ayak bastıklarında Moai'ler hâlâ oradaydı ancak ağaçlar ortadan kaybolmuştu.	☐	☐
Kitap iyi yazılmıştır ve çevre için endişelenecek herkes tarafından okunmayı hak ediyor.	☐	☐

DEĞERLENDİRME ÇERÇEVELERİ

Değerlendirme çerçeveleri, PISA'da yer alan bilişsel test maddelerinin geliştirilmesi için kullanılır ve dünyadaki değişimler ve gelişmelere uygun olarak güncellenir.

Yapılan güncellemeler katılımcı ülkeler ile paylaşılır ve istişareler sonucunda değerlendirme çerçevesine son hâli verilir.

Yanda PISA 2025'te ağırlıklı alan olarak belirlenen fen değerlendirme çerçevesine ait bağlantı verilmiştir.

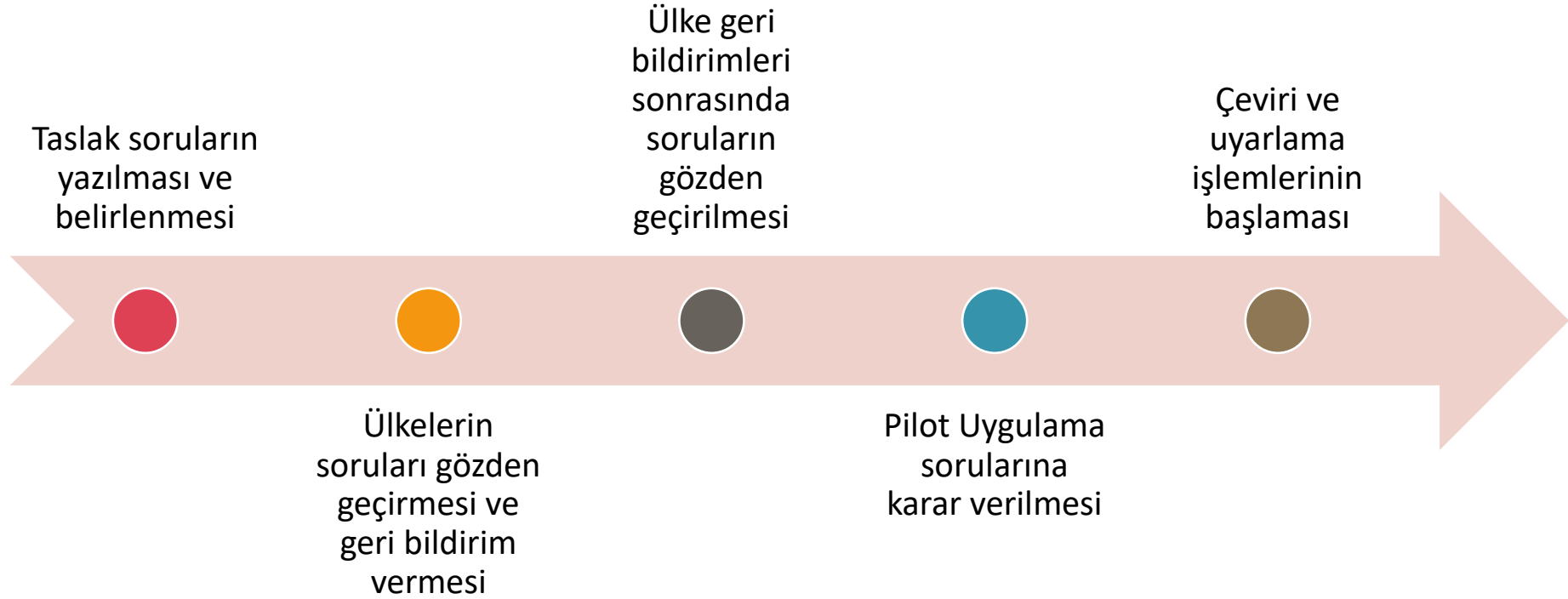
PISA 2025 FEN DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ

Aşağıdaki ana bölümleri inceleyin veya [PISA 2025 Fen Değerlendirme Çerçevesi Taslağı](#)'nın tamamını PDF formatında indirin

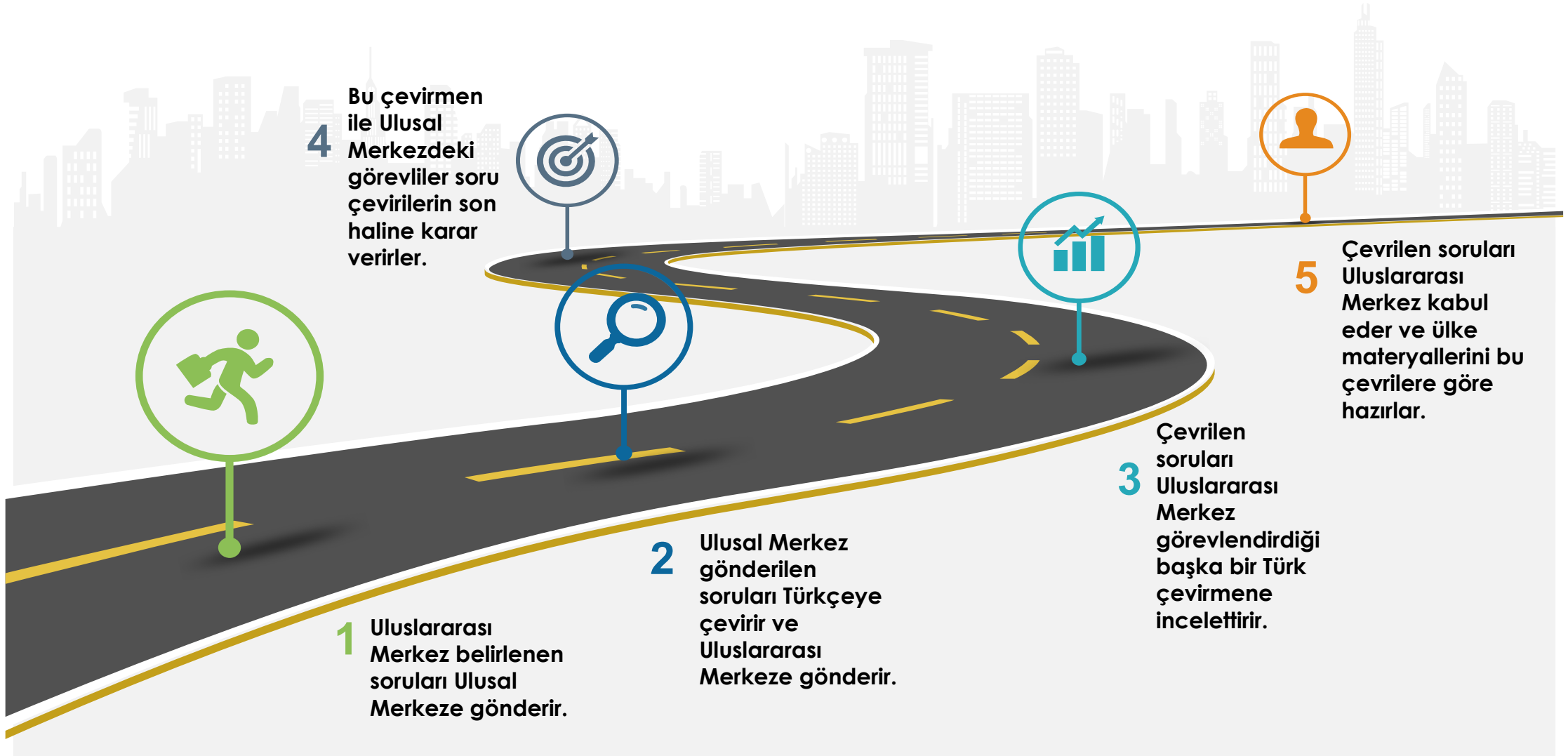
Giriş	Yenilikler	Fen Yeterlikleri	Çevre Bilimi Yeterlikleri
			
Bilimsel Bilgi	Bilim Kimliği	İçerik Alanları	Örnekler
			

https://pisa-framework.oecd.org/science-2025/tur_tur/

SORULARIN BELİRLENMESİ

SORULARIN ÇEVİRİ VE UYARLAMA İŞLEMLERİ

PISA ÇALIŞMA PLANI

Hazırlık

- Değerlendirme çerçevelerinin güncellenmesi
- Soru seçimi ve çevirileri
- Örneklem süreci ve okulların belirlenmesi
- Pilot uygulama hazırlıkları

Pilot Uygulama

- **Pilot Uygulama**
- Açık uçlu soruların puanlanması ve veri işlemleri
- Soruların analizinin yapılması
- Analiz sonucuna göre soru seçimi

Nihai Uygulama

- Nihai uygulama için örneklem seçimi
- Nihai uygulama hazırlıkları
- **Nihai Uygulama**
- Açık uçlu soruların puanlanması ve veri işlemleri

PISA RAPORLAMA SÜRECİ

PISA uygulamasının tamamlanmasının ardından yaklaşık 1 yıl sonra sonuçlar OECD tarafından açıklanmaktadır. Sonuçların açıklanmasından yaklaşık 5 ay önce veriler ülkelerle paylaşılarak bu süreçte Ulusal Raporların hazırlanması ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

PISA 2022 uygulamasının sonuçları OECD tarafından 5 Aralık 2023 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır ve eşzamanlı olarak Türkiye Raporu yayımlanmıştır.

<https://pisa.meb.gov.tr>

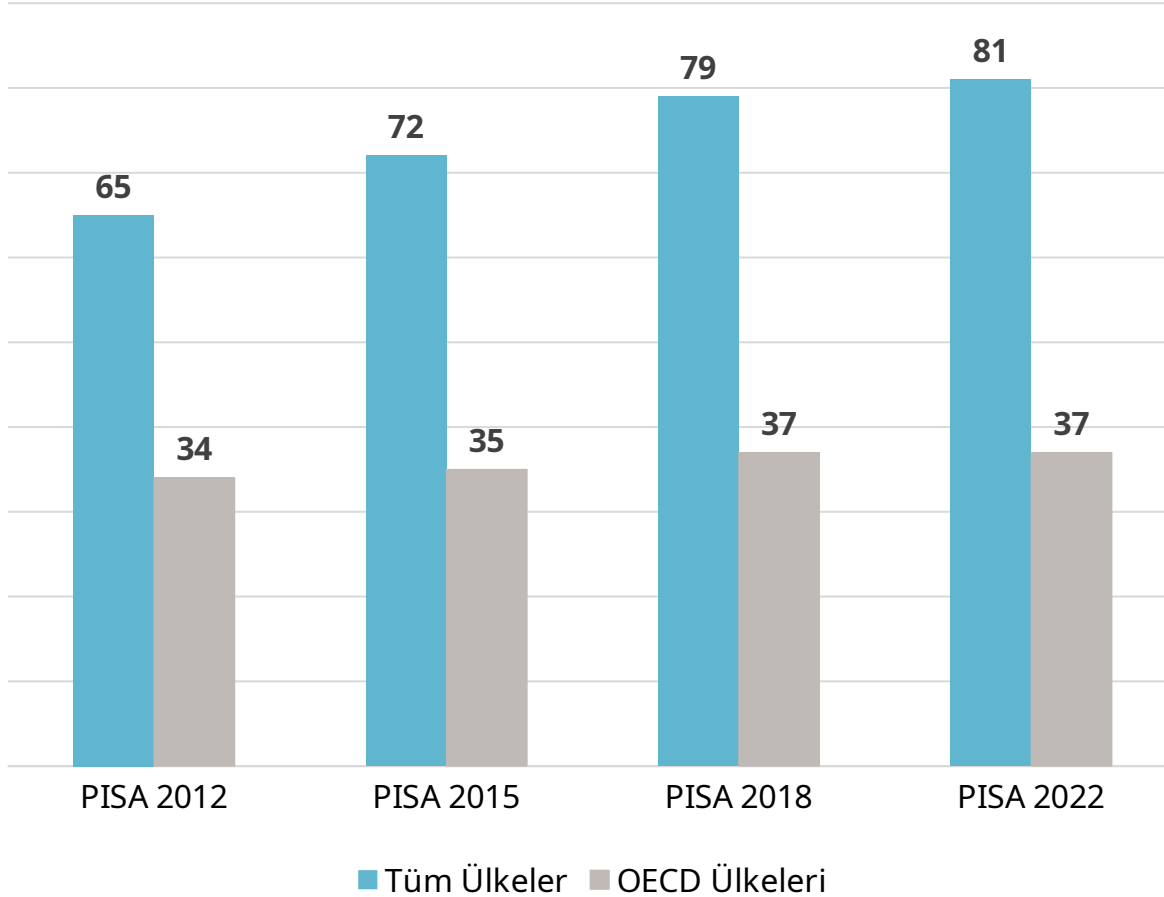

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

PISA 2022 UYGULAMASI VE TÜRKİYE SONUÇLARI

PISA 2022 UYGULAMASI

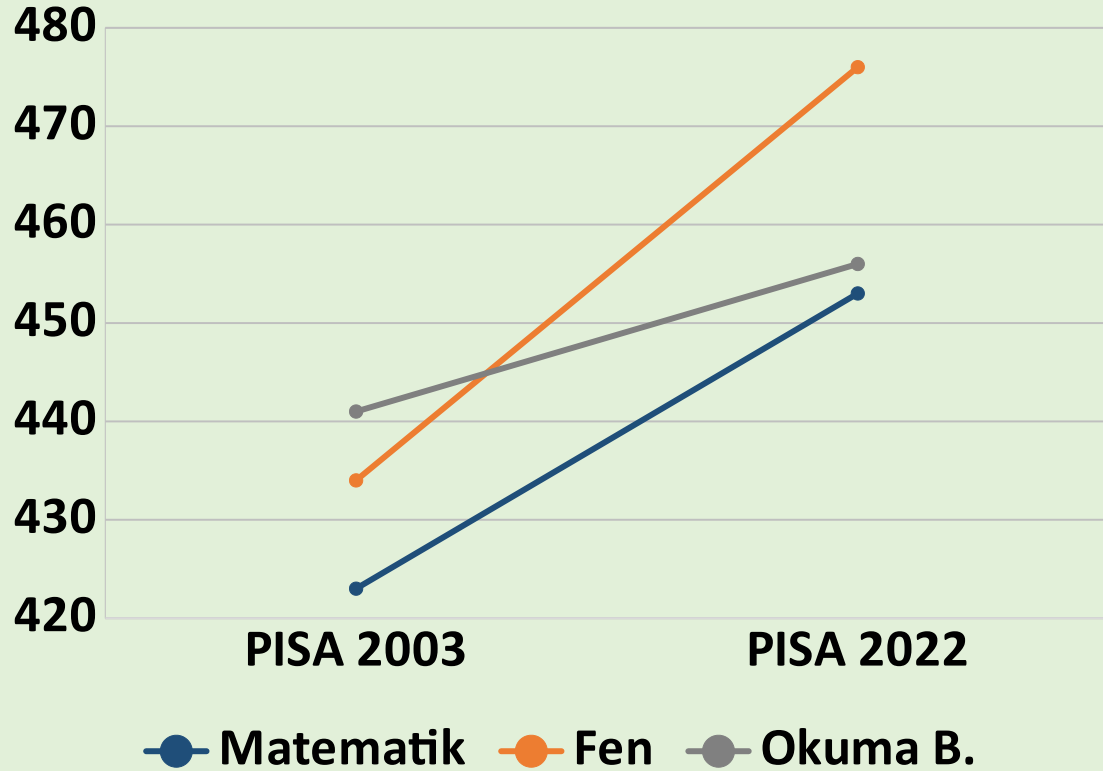
Yıllara Göre PISA'ya Katılan Ülke Sayıları

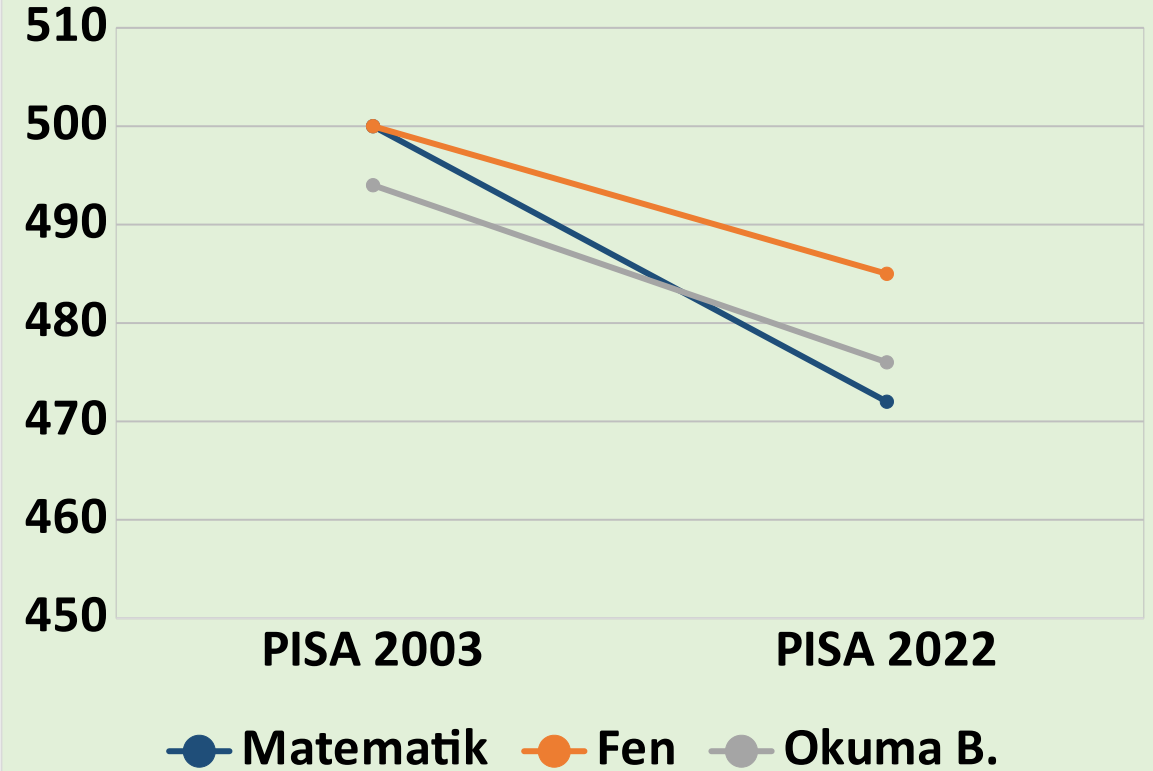
PISA 2022 Nihai Uygulaması 19 Nisan – 13 Mayıs 2022 tarihlerinde 60 ilden 196 okul ve yaklaşık 7250 öğrencinin katılımıyla bilgisayar tabanlı değerlendirme olarak gerçekleştirilmiştir.

PISA 2003-2022 ARASI TÜRKİYE VE OECD ÜLKELERİNİN PERFORMANSINDAKİ DEĞİŞİM

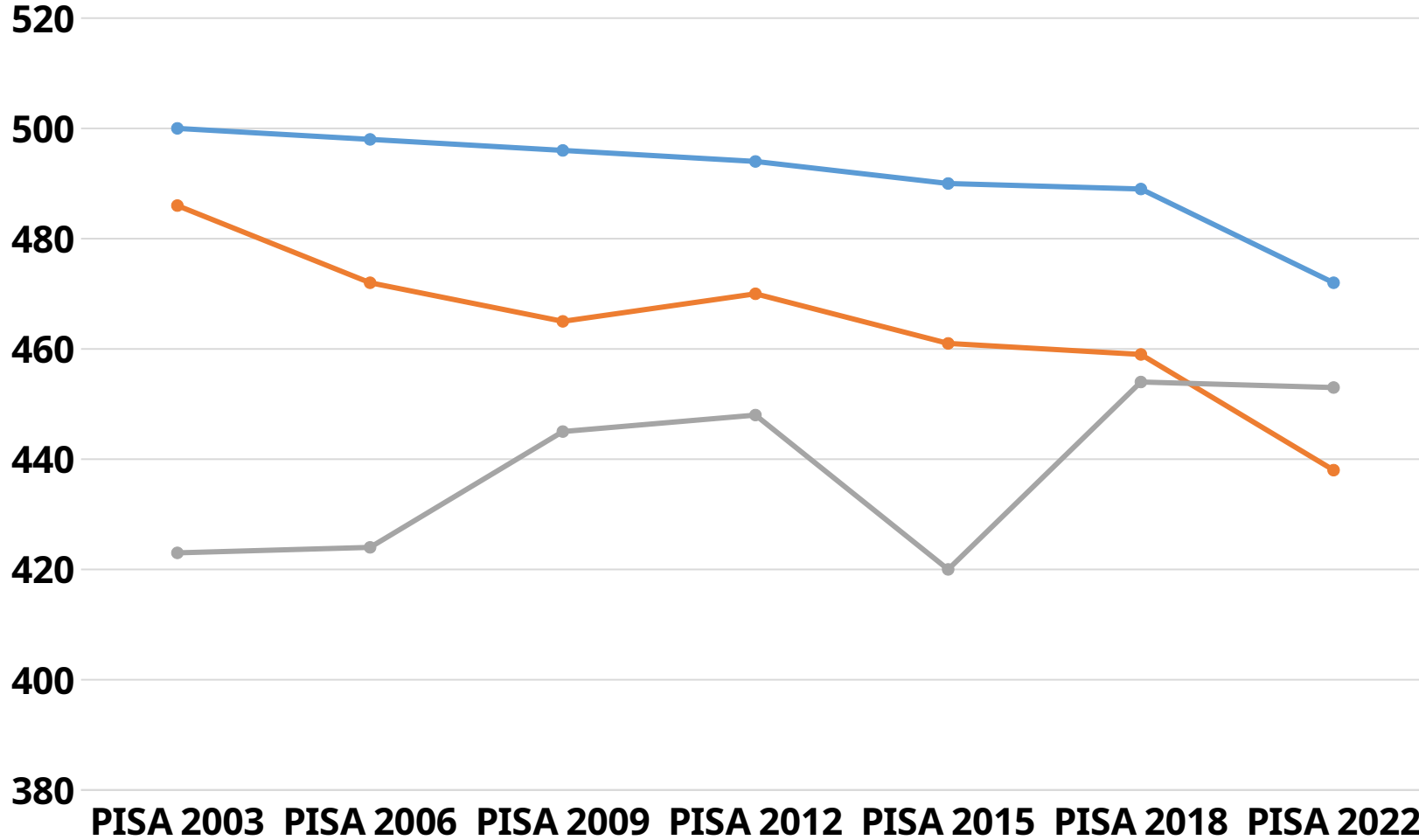
PISA 2003-2022 Arası Türkiye'nin Ortalama Puanları

PISA 2003-2022 Arası OECD Ortalama Puanları

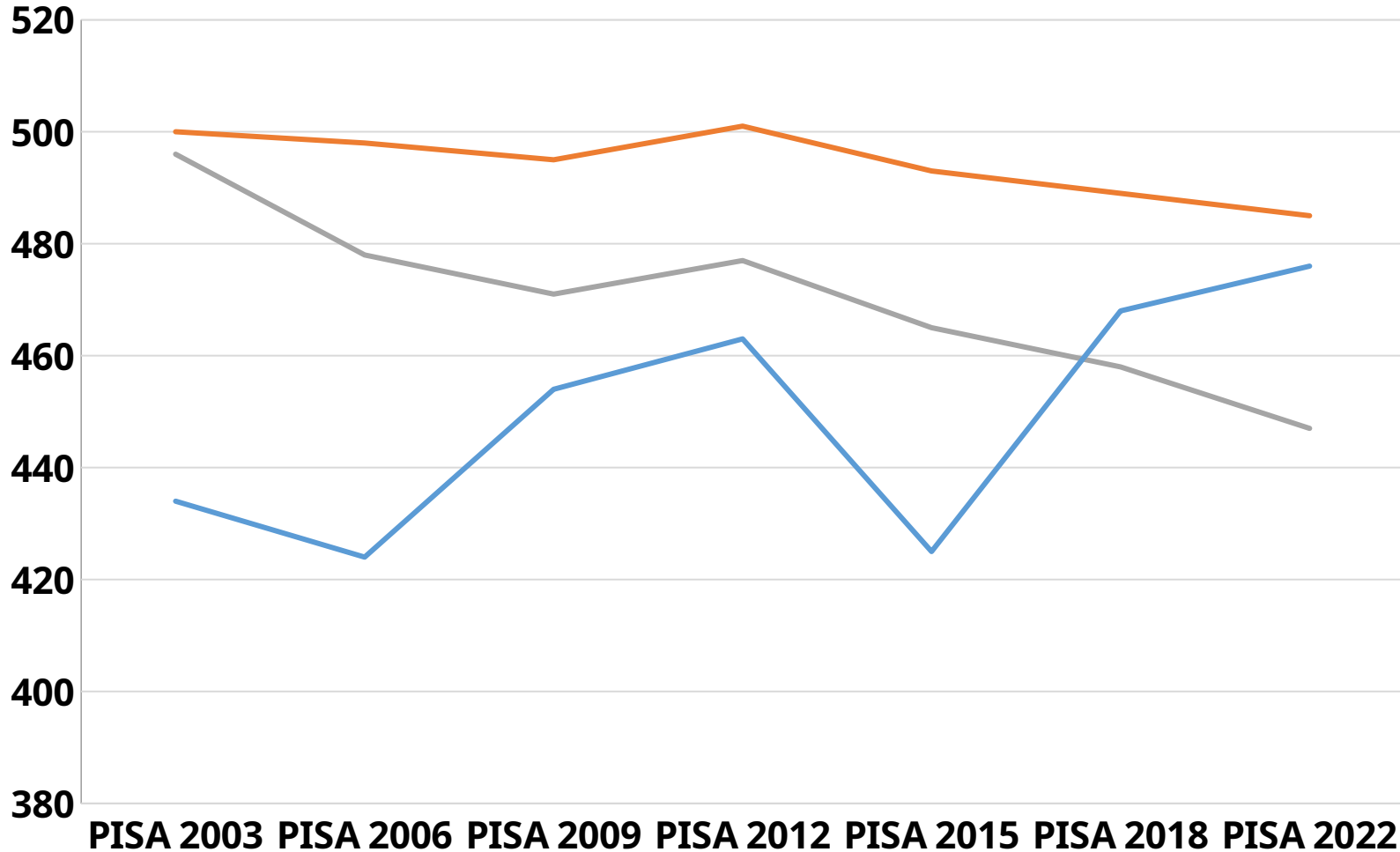
MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ORTALAMA PUANLARI

PISA 2022'de OECD ve tüm ülkelerin ortalama puanlarında düşüş görülmektedir.

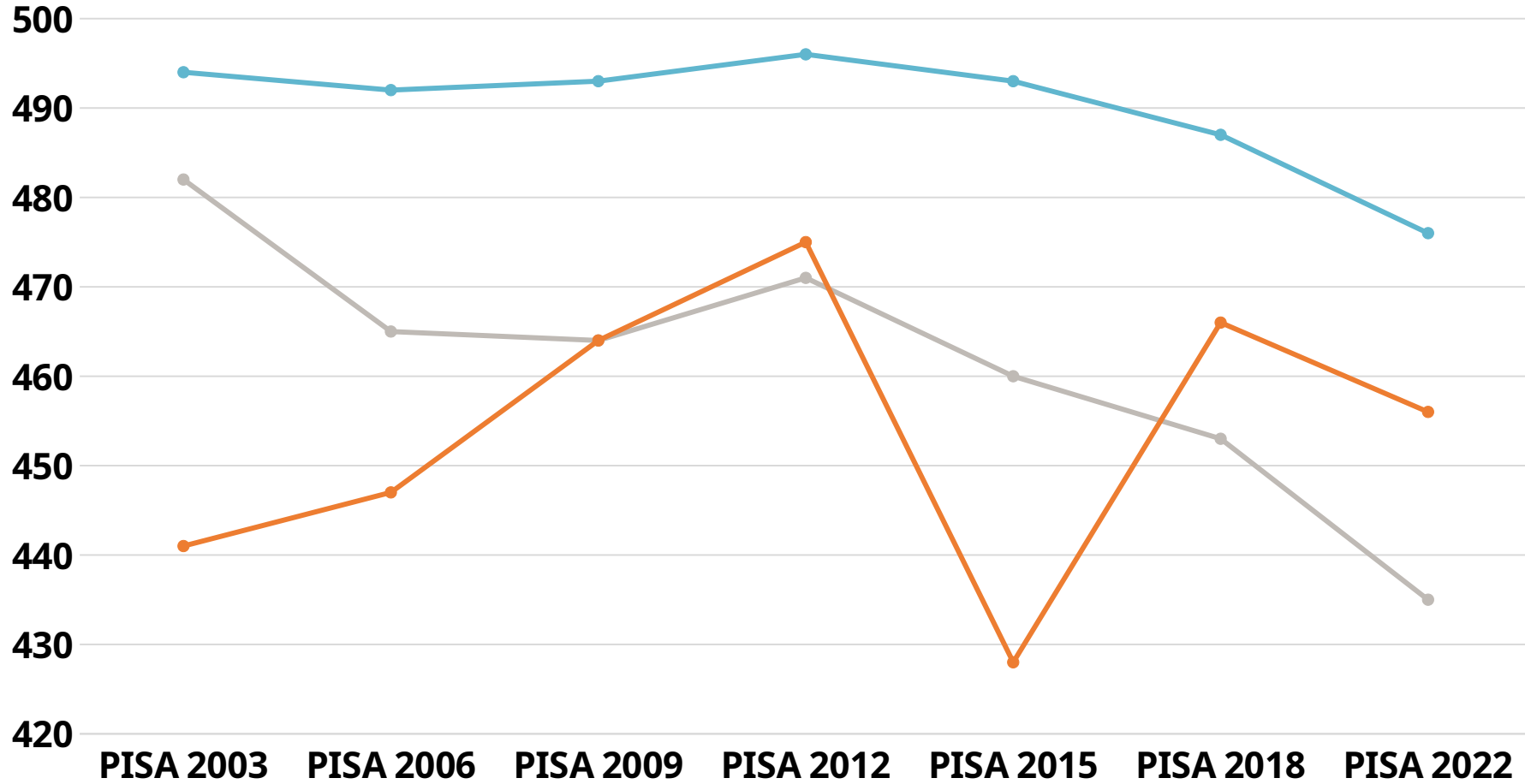
OECD üyesi ülkeler içerisinde puanını anlamlı şekilde artıran tek ülke Japonya'dır.

FEN OKURYAZARLIĞI ORTALAMA PUANLARI

PISA 2022'de OECD ve tüm ülkelerin ortalama puanlarında düşüş görülürken Türkiye'nin ortalama puanında artış görülmektedir.

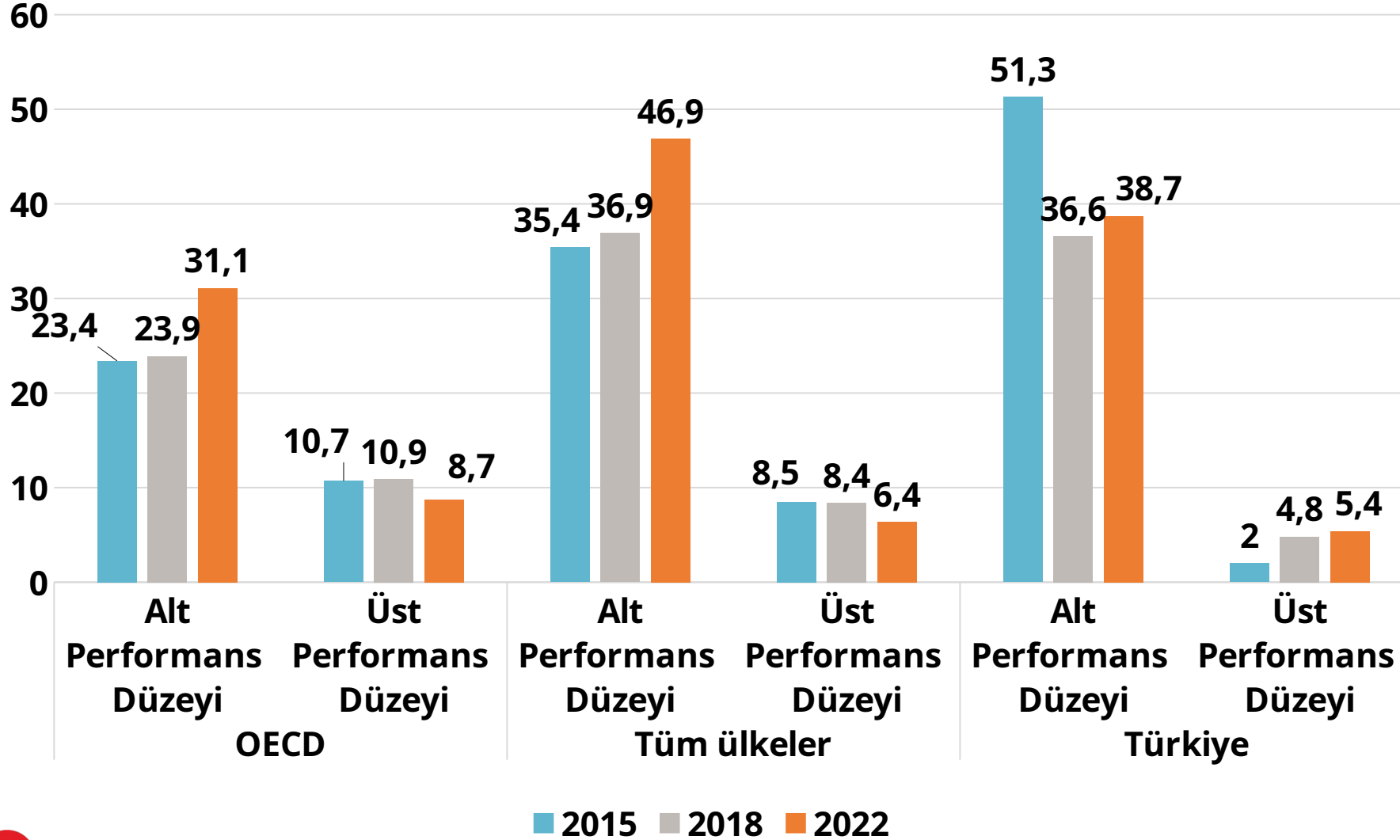
OKUMA BECERİLERİ ORTALAMA PUANLARI

PISA 2022'de OECD ve tüm ülkelerin ortalama puanlarında düşüş görülmektedir.

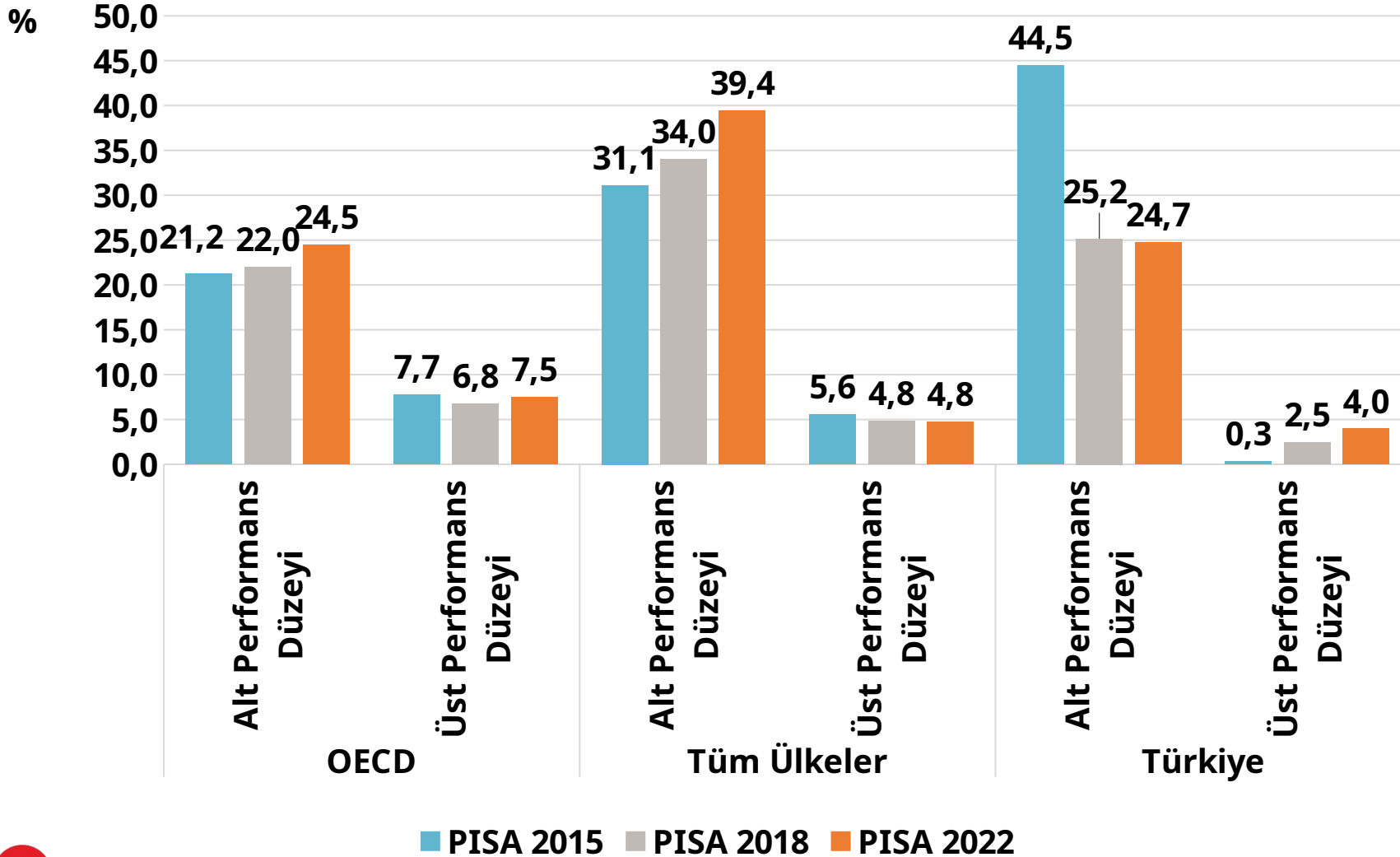
OECD üyesi ülkeler içerisinde puanını anlamlı şekilde artıran tek ülke Japonya'dır.

MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ALT VE ÜST YETERLİK DÜZEYLERİNDEKİ ÖĞRENCİ ORANLARI

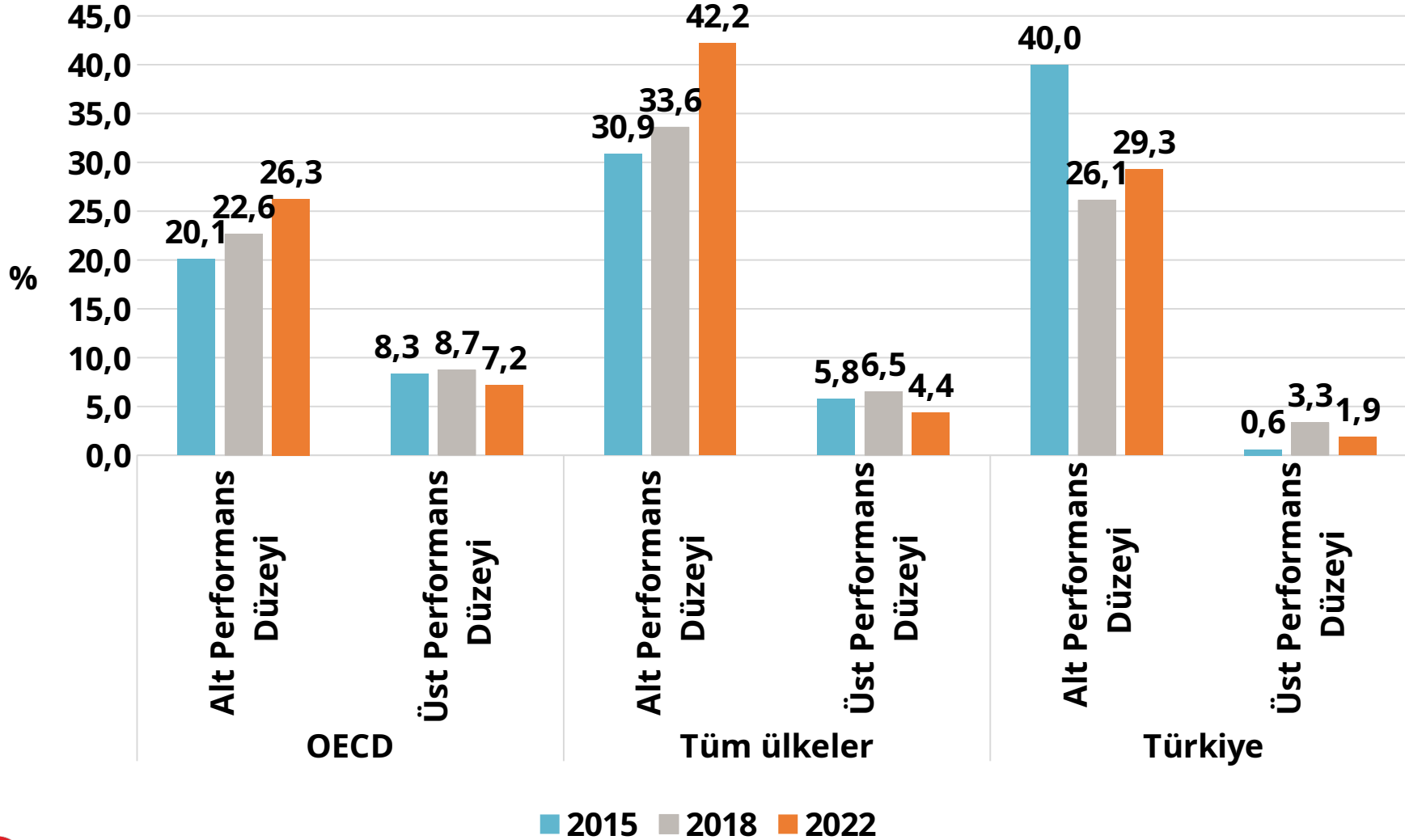
PISA 2015 döngüsüne alt performans düzeyinde olan öğrenci oranında azalma ve üst performans düzeyinde artış olması önemlidir.

FEN OKURYAZARLIĞI ALT VE ÜST YETERLİK DÜZEYLERİNDEKİ ÖĞRENCİ ORANLARI

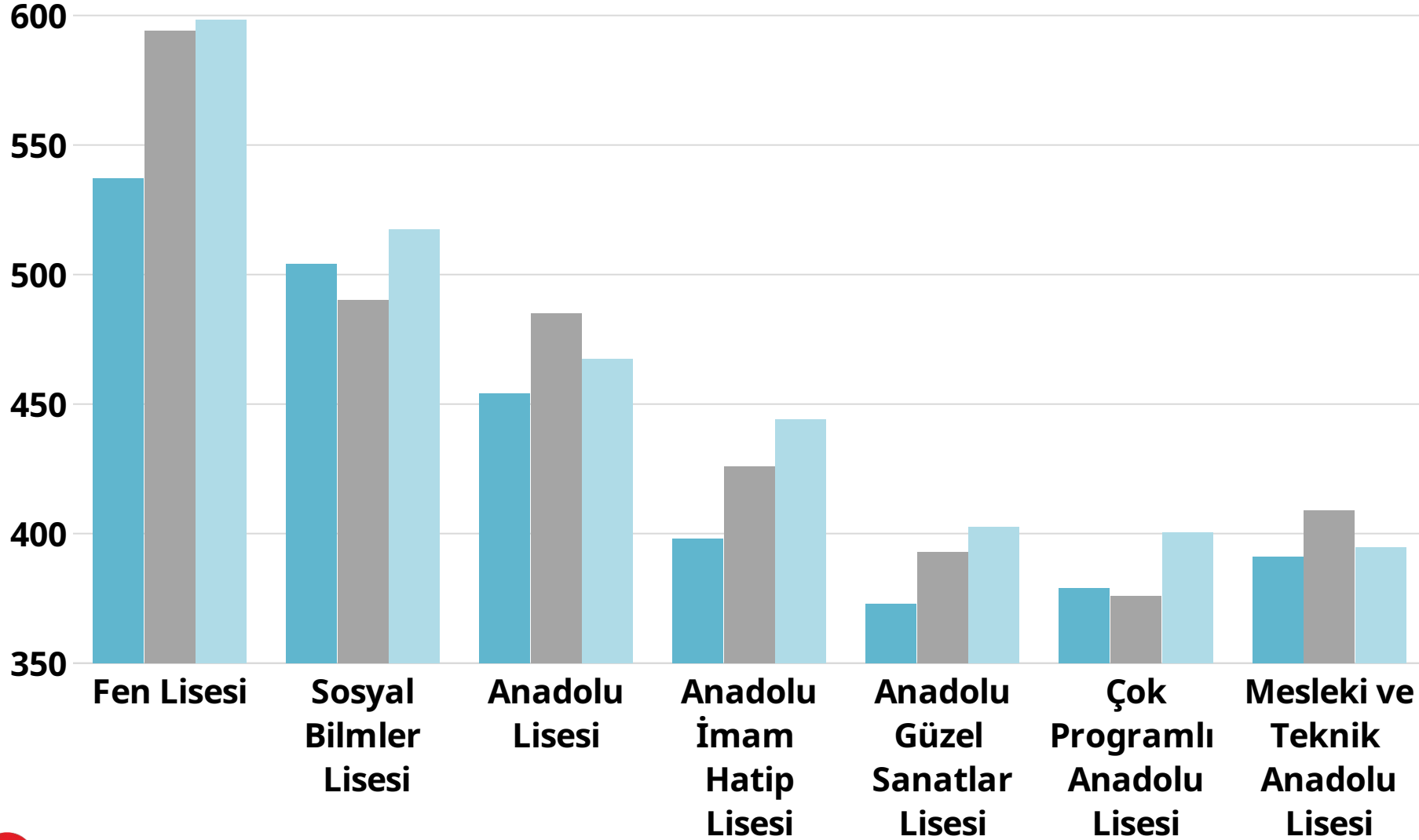
PISA 2015 döngüsüne alt performans düzeyinde olan öğrenci oranında azalma ve üst performans düzeyinde artış olması önemlidir.

OKUMA BECERİLERİ ALT VE ÜST YETERLİK DÜZEYLERİNDEKİ ÖĞRENCİ ORANLARI

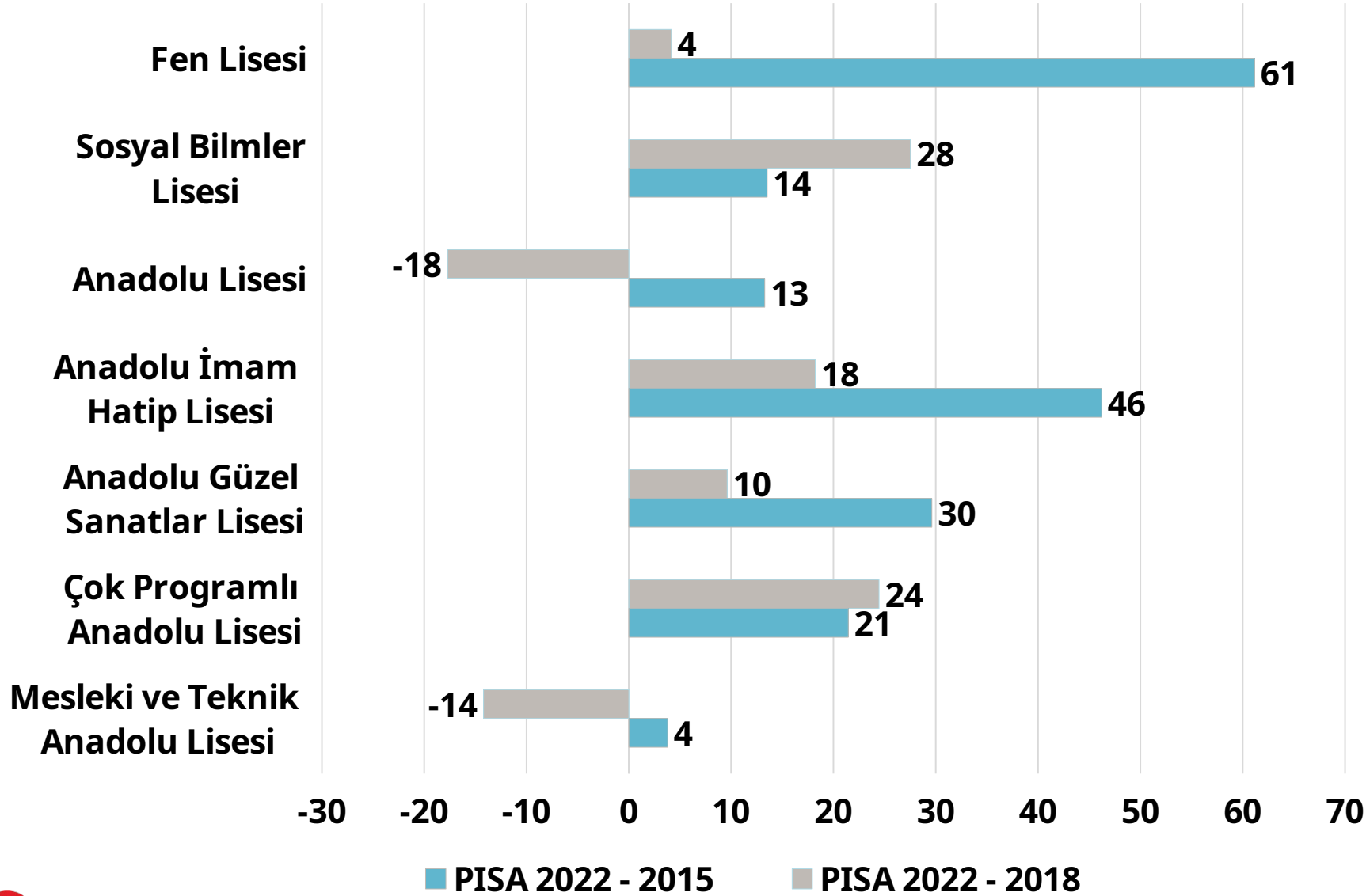
Türkiye alt performans düzeyindeki öğrenci oranını azaltırken üst performans düzeyindeki öğrenci oranını da artırmıştır.

OKUL TÜRÜNE GÖRE MATEMATİK OKURYAZARLIĞI PUANLARI

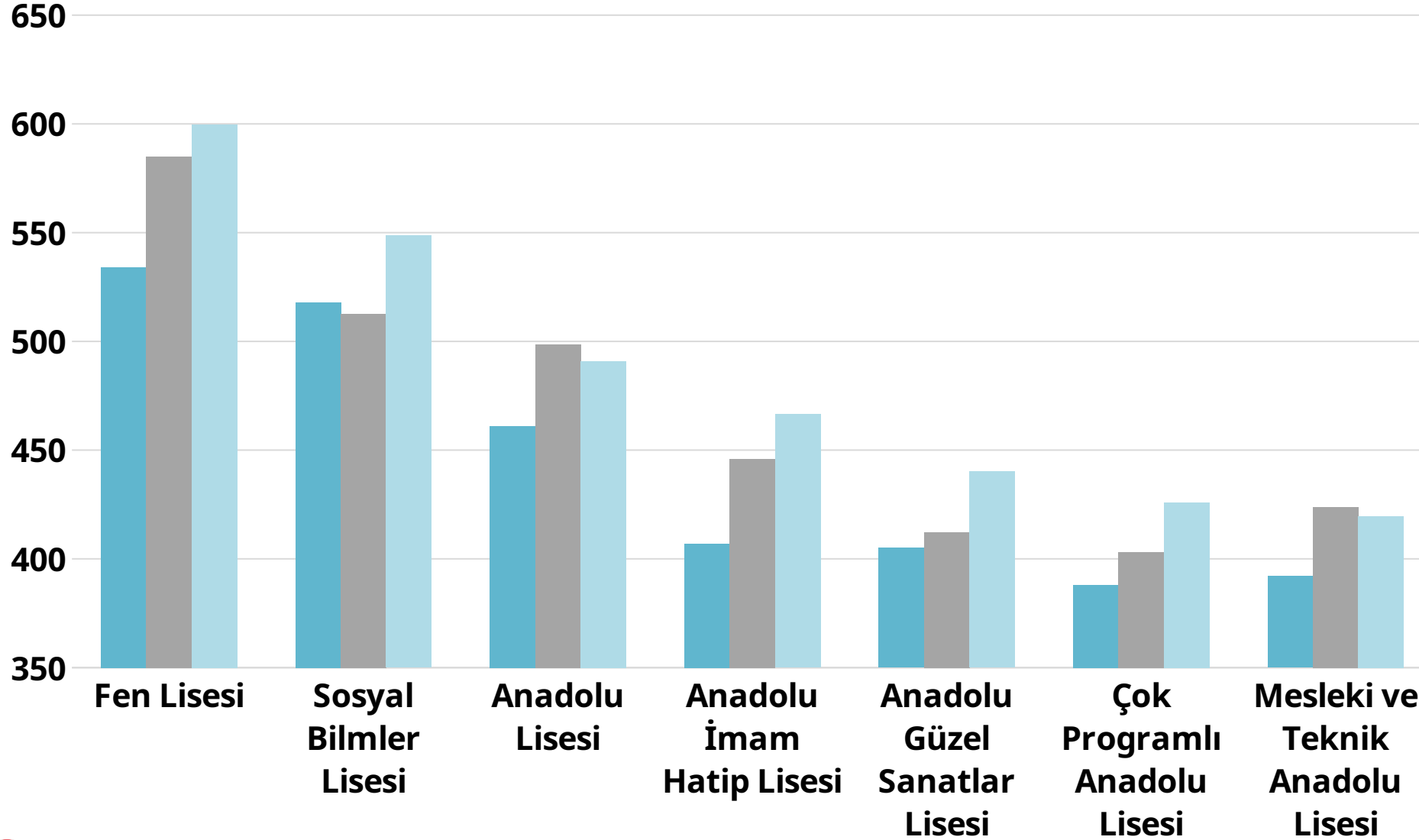
Fen lisesi ve sosyal bilimler lisesinde eğitim alan öğrenciler matematik alanında OECD ortalamasının üzerinde performans göstermiştir.

OKUL TÜRÜNE GÖRE MATEMATİK OKURYAZARLIĞI PUANLARI

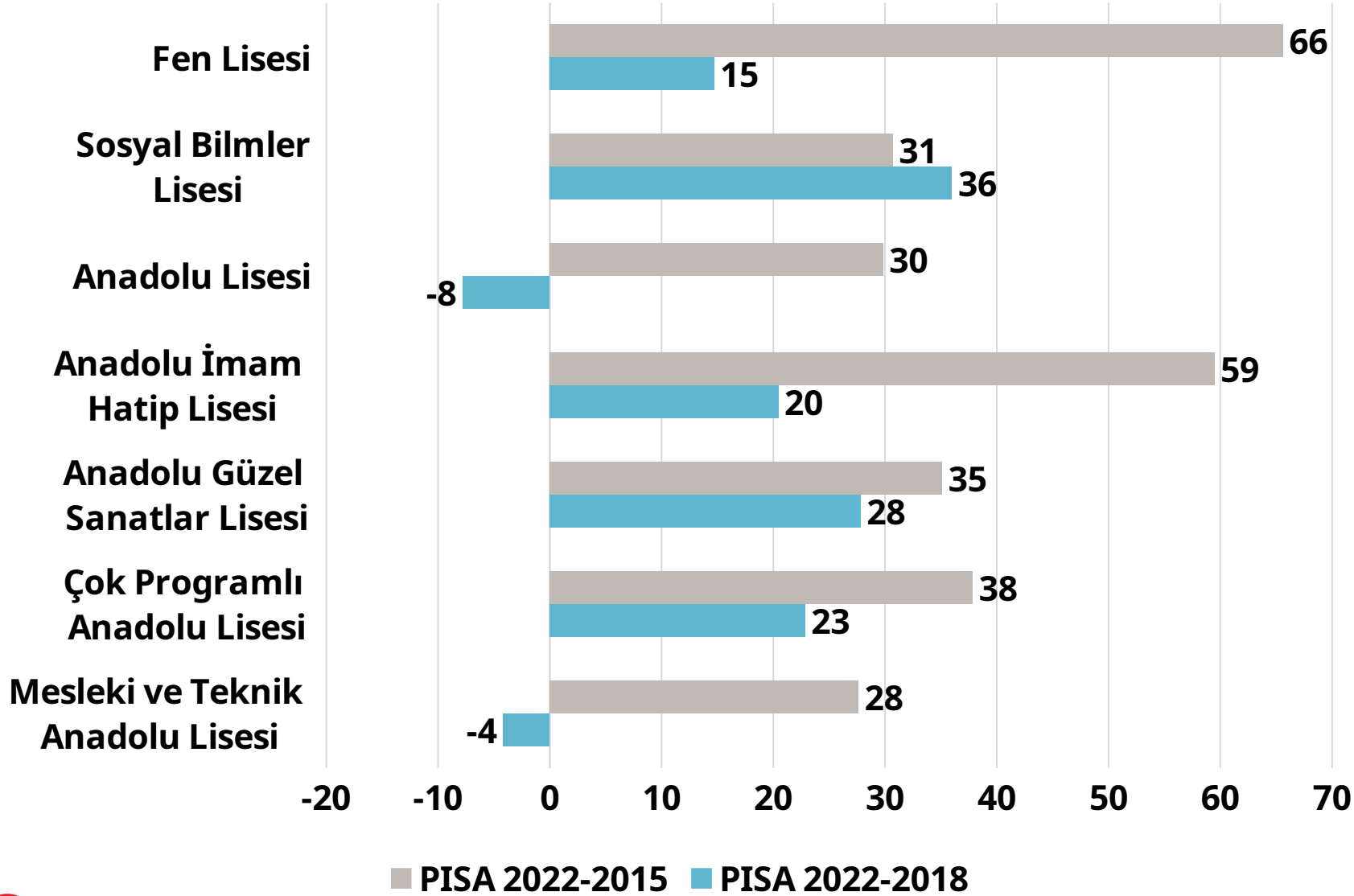
Anadolu lisesi ve mesleki teknik Anadolu lisesi dışındaki tüm okul türlerinde öğrencilerin ortalama puanları PISA 2022 uygulamasında artmıştır.

OKUL TÜRÜNE GÖRE FEN OKURYAZARLIĞI PUANLARI

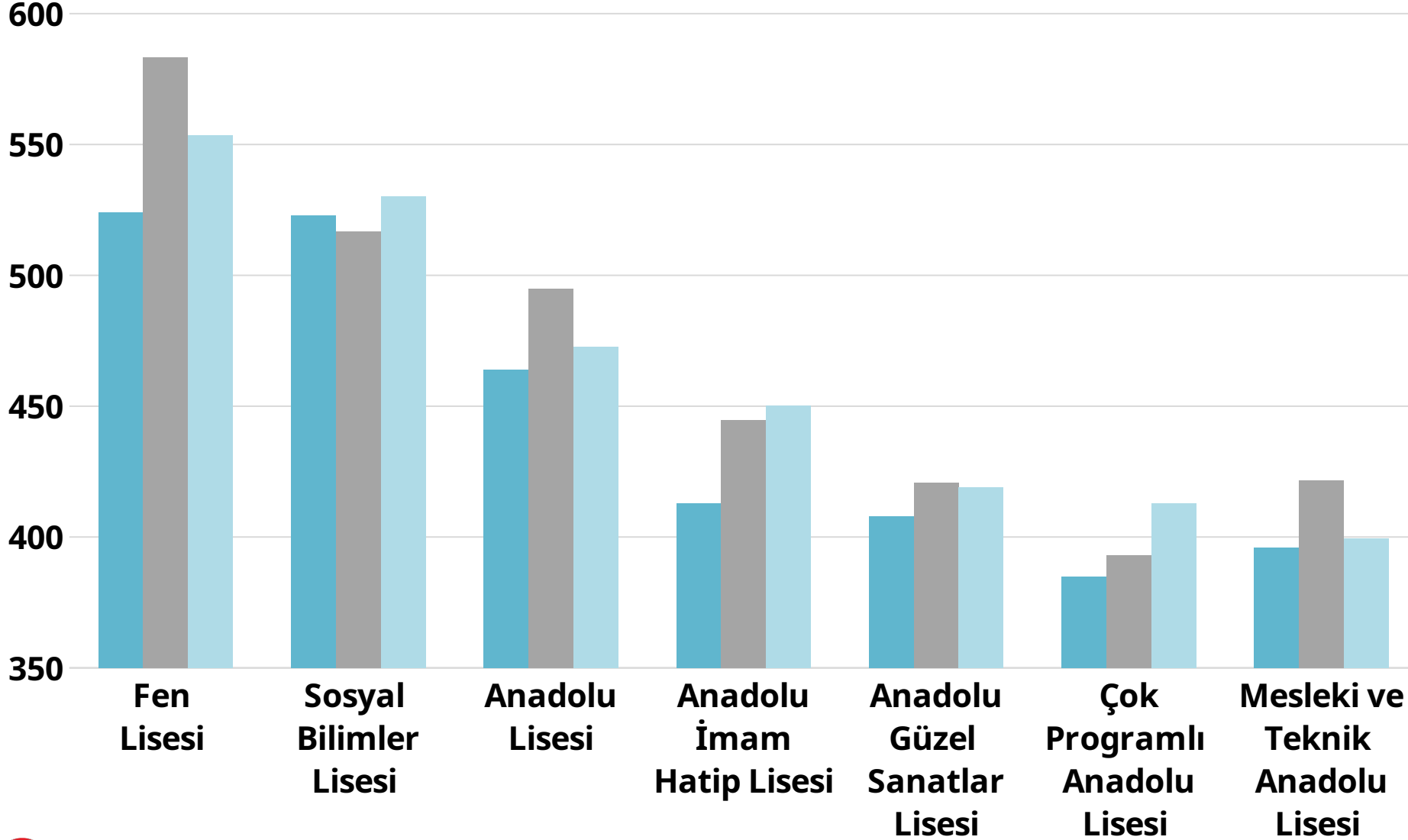
Fen lisesi ve sosyal bilimler lisesinde eğitim alan öğrenciler fen okuryazarlığı alanında OECD ortalamasının üzerinde performans göstermiştir.

OKUL TÜRÜNE GÖRE FEN OKURYAZARLIĞI PUANLARI

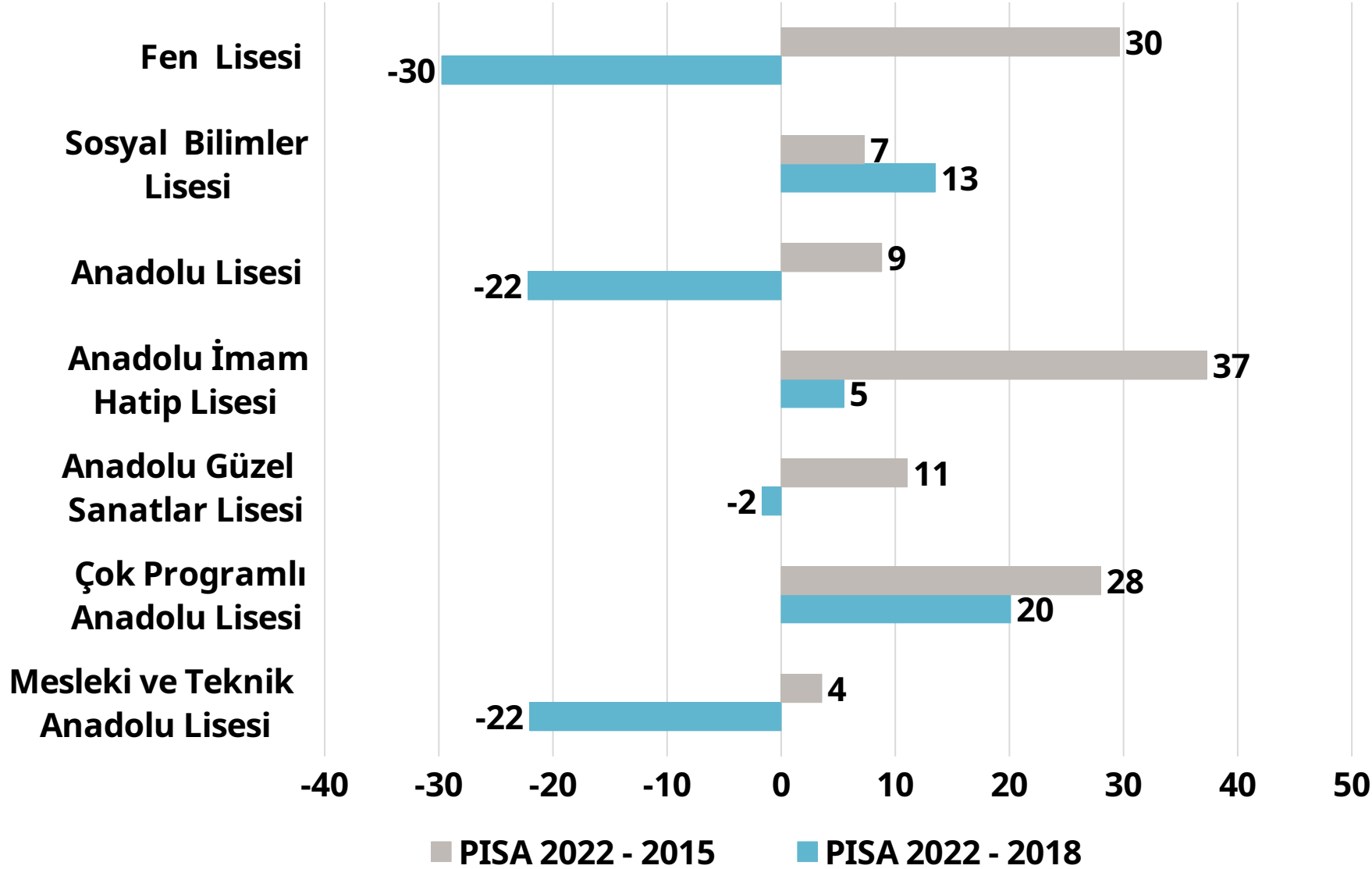
Anadolu lisesi ve mesleki teknik Anadolu lisesi dışındaki tüm okul türlerinde öğrencilerin ortalama puanları PISA 2022 uygulamasında artmıştır.

OKUL TÜRÜNE GÖRE OKUMA BECERİLERİ PUANLARI

Fen lisesi ve sosyal bilimler lisesinde eğitim alan öğrenciler okuma becerileri alanında OECD ortalamasının üzerinde performans göstermiştir.

OKUL TÜRÜNE GÖRE OKUMA BECERİLERİ PUANLARI

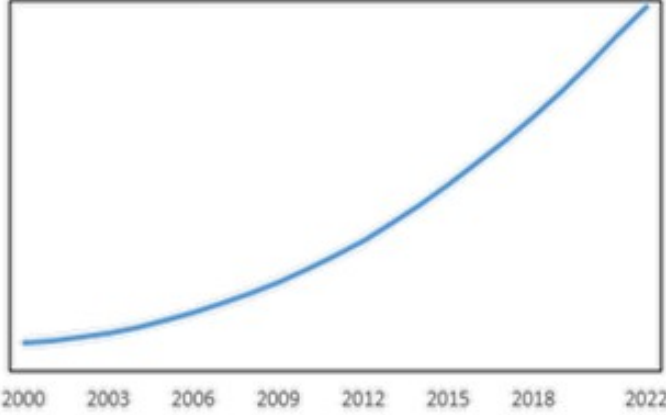
Fen lisesi,
Anadolu lisesi
ve mesleki ve
teknik
Anadolu
liselerindeki
düşüş dikkat
çekmektedir.

UZUN DÖNEMDE PISA'DA MATEMATİKTEKİ GELİŞİM

Ortalama puanında pozitif eğilim gösteren
ülkeler

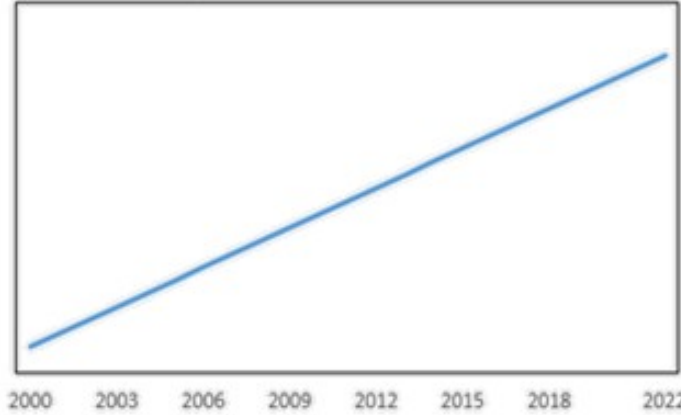
Artan oranda pozitif

PISA matematik puanı

İstikrarlı bir şekilde pozitif

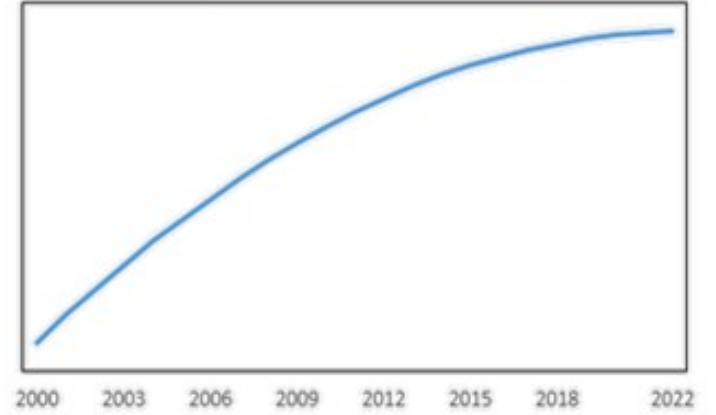
PISA matematik puanı

Makao (Çin) (03)
Türkiye (03)

Pozitif, ancak yatay seyreden
(son yıllarda daha düşük oranda pozitif)

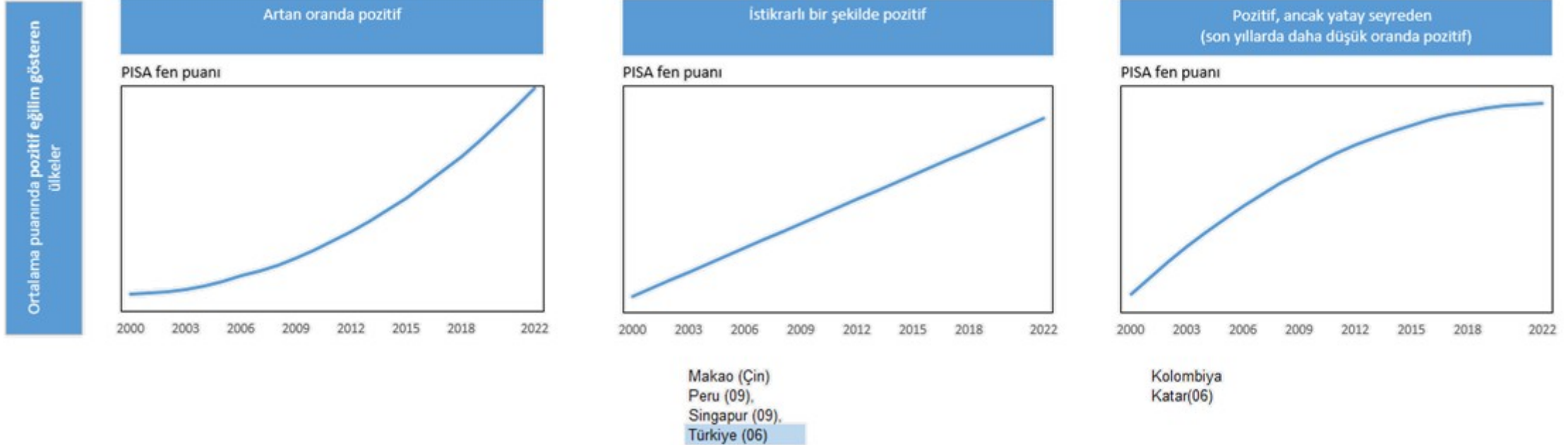
PISA matematik puanı

Brezilya (03)
Kolombiya (06)
İsrail (06)
İtalya (03)
Karadağ (06)
Peru (09)
Portekiz (03)
Katar (06)

Son 20 yılda Türkiye matematik alanında istikrarlı
şekilde
ilerleme sağlayan iki ülkeden biridir.

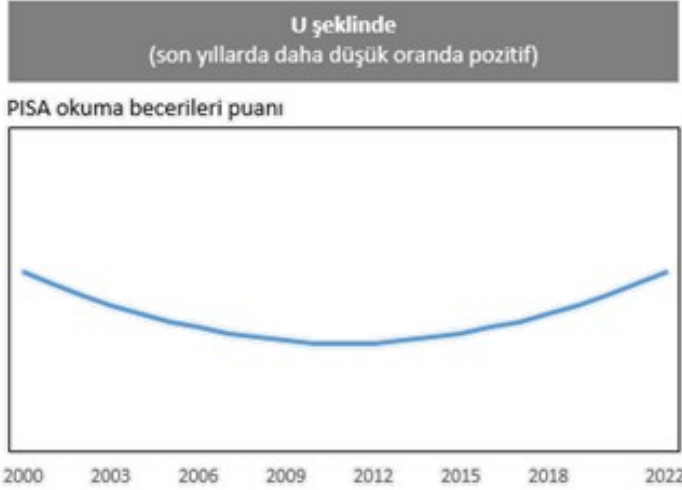
UZUN DÖNEMDE PISA'DA FENDEKİ GELİŞİM

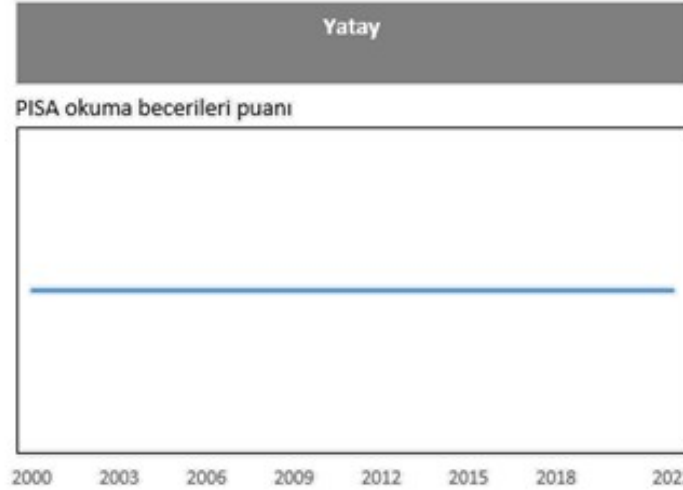
Son 20 yılda Türkiye fen alanında istikrarlı şekilde ilerleme sağlayan dört ülkeden biridir.

UZUN DÖNEMDE PISA'DA OKUMA BECERİLERİNDEKİ GELİŞİM

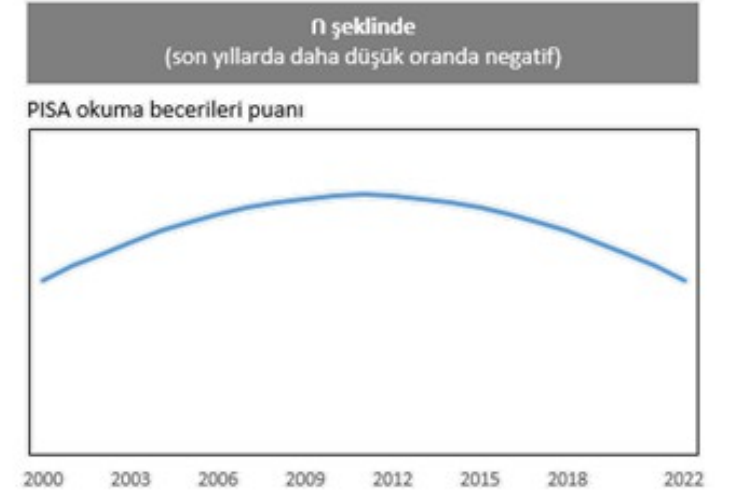
Ortalama puanında anlamlı bir eğilim olmayan ülkeler

Arjantin (01)

Avusturya (00),
Brezilya (00),
Bulgaristan (01),
Çek Cumhuriyeti (00),
Danimarka (00),
Macaristan (00),
İrlanda (00),
İtalya (00),
Japonya
Litvanya
Meksika
İspanya
Tayvan
Türkiye
Birleşik
Amerika Birleşik Devletleri (00),
Uruguay

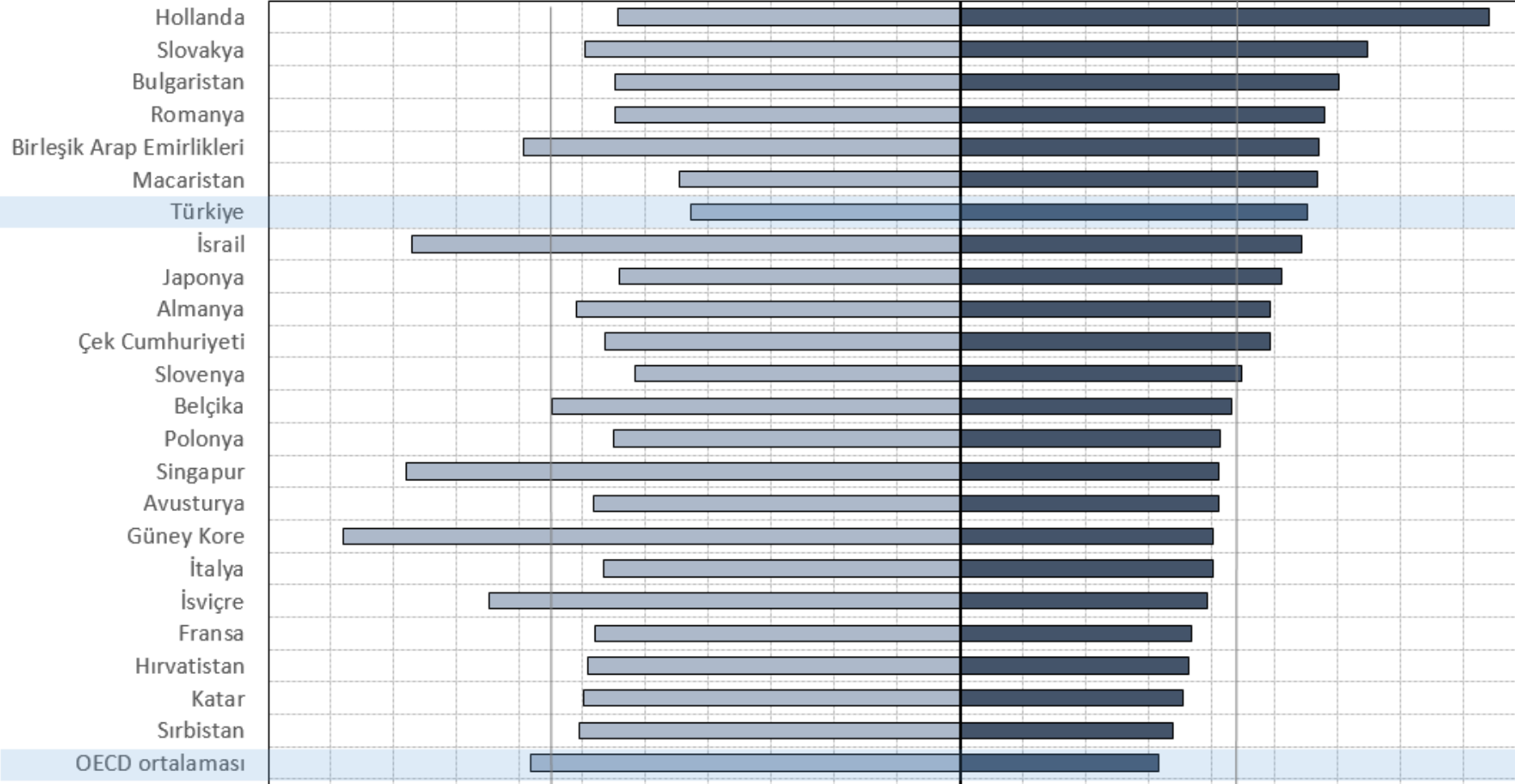
Hırvatistan
Fransa (00),
Almanya
Hong Kong
Endonezya
Letonya
Karadağ
Norveç (00),
Polonya
Portekiz
Slovenya
İsviçre (00)

Son 20 yılda Türkiye'nin okuma becerileri performansında anlamlı bir değişim görülmemiştir.

OKULLAR ARASI BAŞARI FARKI

Okul içi değişkenlik

Okullar arası değişkenlik

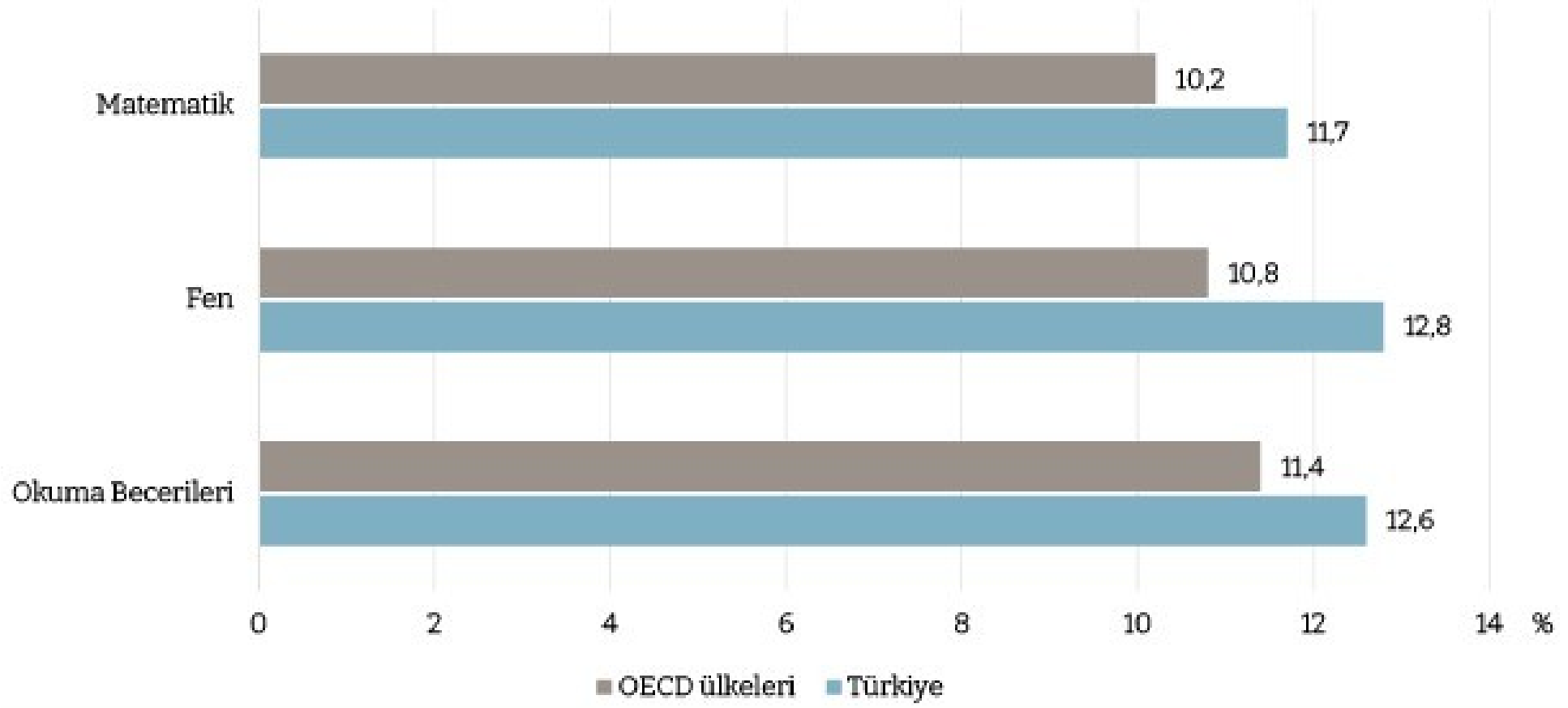
Okullar arası en fazla değişkenliğin olduğu ülke Hollanda'dır.

PISA 2012'de Türkiye okullar arası değişkenlik sıralamasında ikinci sıradayken, PISA 2022'de okullar arası başarı farkı azalmıştır.

PISA 2022'de Öğrenci Başarısını Etkileyen Değişkenlerin Değişimi

Sosyoekonomik durum açısından alt çeyreklikte bulunmasına rağmen PISA'da gösterdiği performans açısından üst çeyrekte yer alan öğrenciler **akademik dirençli öğrenciler** olarak adlandırılmaktadır. Bu öğrenciler, ebeveynin eğitimi veya mesleği ve evde sahip olduğu eşyalar bakımından belirli imkânlardan yararlanmamasına rağmen akademik yönü güçlü olup ilgili alanda gösterdiği performans düzeyi bakımından o ülkedeki öğrenciler arasında üst sıralarda yer almayı başarabilen öğrencilerdir.

PISA 2022'de Akademik Dirençli Öğrenciler

Belirli imkânlardan yararlanmamasına rağmen akademik olarak yüksek performanslı öğrenci oranı OECD'ye kıyasla Türkiye'de daha fazladır.

PISA 2022'de Akademik Dirençli Öğrenciler

PISA 2003'ten itibaren matematik alanındaki akademik dirençli öğrenci oranı

PISA 2003'te akademik dirençli öğrenci oranı %3 iken bu oran 2022 uygulamasında yaklaşık dört kat artarak %11,7 olmuştur. Bu durum, özellikle fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik atılan adımların sonuç verdiğini göstermektedir.

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

TEŞEKKÜRLER

Tel : 0(312) 413 32 17
: 0(312) 413 32 04
: 0(312) 413 32 14

 odsgm.meb.gov.tr

 pisa.meb.gov.tr

 [mebodsgm](https://www.mebodsgm.gov.tr)

 [mebodsgm](https://www.instagram.com/mebodsgm)